

Elżbieta SZAFRANKO*

PREFERENCJE MIESZKAŃCÓW A KSZTAŁTOWANIE PRZESTRZENI MIEJSKIEJ

INHABITANTS' PREFERENCES AND THE FORMATION OF URBAN SPACE

Nr DOI: 10.25167/sm2018.029.09 s. 131–142

ABSTRAKT: Przestrzeń miejska powinna być tak ukształtowana, aby mogła zaspokajać oczekiwania mieszkańców. Trudno jest jednak określić, które elementy zagospodarowania terenów osiedlowych mają największe znaczenie przy ocenie warunków związanych z badaną przestrzenią. Dlatego też w celu określenia pożądanych kierunków zagospodarowania terenów miejskich przeprowadza się badania preferencji mieszkańców w drodze referendów, wywiadów i ankiet. W artykule przedstawiono metodykę badań ankietowych preferencji mieszkańców i ich opinii związanych z kształtowaniem przestrzeni osiedlowej. Opracowane przez autorkę ankiety wykorzystano do badań oczekiwań przyszłych mieszkańców planowanego osiedla oraz istniejącej zabudowy przewidzianej do modernizacji.

SŁOWA KLUCZOWE: partycypacja społeczna, badania ankietowe, kształtowanie przestrzeni miejskiej

ABSTRACT: Urban space should be shaped in such a way as to be able to meet the expectations of its inhabitants. However, it is difficult to determine which elements of development of residential areas are most important when assessing the conditions related to the surveyed space. Therefore, in order to determine the desired directions of development of urban areas a study of residents' preferences was carried out. The article presents the methodology of the survey research of residents' preferences and their opinions related to the development of housing space. Survey questionnaires developed by the author were used to study the expectations of future residents of the planned estate and the existing buildings planned for modernization.

KEY WORDS: social participation, survey research, shaping urban space

Wprowadzenie

Przestrzeń miejska jest różnie definiowana. Według Andrzeja Majera jest to „zbiór wielu informacji, nieustannie odbieranych przez ludzi, a poszczególne fragmenty miasta są rozpoznawane i odpowiednio klasyfikowane” (Majer 2010). Zarazem zaś strony wielu autorów podaje, że jako fragment przestrzeni geograficznej jest to baza do

* Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Wydział Geodezji, Inżynierii Przestrzennej i Budownictwa, Instytut Budownictwa, e-mail: elasz@uwm.edu.pl.

wprowadzenia zagospodarowania miejskiego (Czornik 2015; Suliborski 2001; Zborowski, Raźniak 2013), poddawanego przeobrażeniom przez działania grup społecznych i systemów (Kaltenberg-Kwiatkowska 2011). Ażeby ta przestrzeń służyła zaspokajaniu potrzeb mieszkańców, musi być dostosowana do określonych funkcji i spełniać szereg oczekiwań (Szmytkowska 2014).

Można wyróżnić wiele czynników tworzących najbliższe otoczenie, decydujących o komforcie życia. Pierwsza grupa to aspekty wynikające z lokalizacji w przestrzeni miejskiej, np.: odległość od centrum, komunikacja, charakter dzielnic sąsiadujących. Druga to kryteria związane z dostępnością obiektów towarzyszących funkcji mieszkalnej, takich jak: małe sklepy osiedlowe, punkty opieki zdrowotnej, szkoły, przedszkola, tereny rekreacyjne i zieleń miejska. Ostatnia grupa czynników to te związane z bezpośrednim, najbliższym otoczeniem budynków mieszkalnych: drogi osiedlowe i chodniki, parkingi i miejsca postojowe, zieleń osiedlowa, obecność małej architektury (ławeczki, klomby, piaskownice, place zabaw, ścieżki spacerowe i rowerowe itp.). Poza ukształtowaniem otoczenia o atrakcyjności określonej lokalizacji mogą zadecydować czynniki społeczno-środowiskowe, a mieszkańcom zależy często na bezpieczeństwie lub dobrym sąsiedztwie (Węclawowicz 1988; Szafranska 2013). W artykule przybliżono tematykę zagospodarowania terenów mieszkaniowych i ich lokalizacji.

Ażeby zadbać o atrakcyjne zagospodarowanie terenów wokół budynków i tak ukształtować przestrzeń, aby zaspokajała oczekiwania mieszkańców w różnym wieku (Gehl 2009; Łuszczek, Ptasieńska 2010), konieczne jest poznanie potrzeb mieszkańców i ich oczekiwań związanych z bezpośrednim otoczeniem. W tym celu literatura proponuje przeprowadzanie wywiadów ankietowych i sondaży pozwalających na określenie preferencji mieszkańców (Szatkowska 2012; Maik 2016; Szafranko, Pawłowicz 2014). Wnioski z przeprowadzonych badań mogą posłużyć planistom do opracowania koncepcji zagospodarowania terenów osiedli mieszkaniowych.

Cel i metody badań

Problematyka kształtowania przestrzeni mieszkalnej dotyczy różnych sytuacji. Można pomyśleć o tym na etapie planowania i budowy nowych obiektów i osiedli mieszkaniowych albo przy modernizacji już istniejących. Osiedla wybudowane kilkadziesiąt lat temu często nie spełniają obecnych standardów (np. wyposażenia mieszkań, estetyki budynków, zagospodarowania przestrzeni osiedlowej), a mieszkańcy tych przestrzeni oczekują po ich przebudowie poprawy warunków i komfortu życia (Liszewski 2001; Mliczyńska-Hajda 2013; Szafranska 2009). Żaden inwestor nie jest w stanie określić kształtu nowej inwestycji czy zakresu przebudowy i rewitalizacji terenów osiedlowych bez przeprowadzenia badań dotyczących preferencji przyszłych nabywców (Lisowski 2000; Polkowska 2010) lub zbadania problemów mieszkańców osiedli mieszkaniowych. W artykule przedstawiono metodykę badań w oparciu o przygotowane przez autorkę ankiety na przykładzie planowanej budowy nowego osiedla oraz modernizacji istniejącego. Analizie poddano wyniki ankiet przeprowadzonych na dwóch grupach re-

spondentów. Jedną to przyszli nabywcy nowych mieszkań w liczbie 250 osób w różnym wieku i o różnej sytuacji rodzinnej, a drugą to 175 mieszkańców osiedla wybudowanego w latach 1970–1975. Badania przeprowadzono w okresie lipiec–sierpień 2016 r.

Celem artykułu jest określenie czynników decydujących o atrakcyjności przestrzeni miejskiej i osiedli mieszkaniowych.

Partycypacja społeczna i preferencje mieszkańców w kształtowaniu terenów osiedlowych

W ostatnich czasach można zauważyć dużo większe zainteresowanie zagospodarowaniem i urządzeniem terenów osiedli mieszkaniowych. Zarówno w przypadku budowy nowych, jak i modernizacji już istniejących terenów duże znaczenie przypisuje się opinii mieszkańców (Pawłowicz, Szafranko 2014). Są oni często zainteresowani uczestnictwem w otaczających ich wydarzeniach, współdecydowaniem o sprawach bezpośrednio wpływających na ich życie. Taka aktywność nazywana jest partycypacją społeczną (Sartorius, Pietras, Mierzejewski, 2009; Pawłowicz, Szafranko 2014). Wiele instytucji wychodzi naprzeciw tej potrzebie, zwracając się do społeczności lokalnych o udział w decydowaniu, proponując inicjatywy uwzględniające różny stopień zaangażowania.

Efektywna partycypacja społeczna wymaga dwubiegunowego przekazu informacji. Udział szeroko rozumianej społeczności lokalnej we wczesnych etapach podejmowania decyzji związanych z kreacją przestrzeni osiedlowej zwiększa prawdopodobieństwo skutecznego działania w tym zakresie (Polkowska 2010; Szatkowska 2012). W zależności od sytuacji decyzyjnej schemat postępowania może być różny:

1. W przypadku osiedli planowanych należy przeprowadzić działania składające się z następujących etapów:

– Zbieranie informacji o oczekiwaniach potencjalnych mieszkańców, prowadzące do identyfikacji podstawowych potrzeb i propozycji. Ze względu na udział mieszkańców we wczesnym etapie planowania tematykę badań można rozszerzyć o pytania dotyczące położenia osiedla w przestrzeni miejskiej i preferencje dotyczące np. komunikacji czy najbliższego sąsiedztwa.

– Ustalenie preferencji mieszkańców różnymi metodami. Po przeprowadzeniu ankiet i wywiadów inwestor może sam wybrać czynniki przydatne przy planowaniu przyszłych inwestycji (Sartorius, Pietras, Mierzejewski 2009). Może również zebrane informacje potraktować jako bazę danych podpowiadając kierunki działań lub wykorzystać je do określania grupy kryteriów decydujących o wyborach przyszłych mieszkańców osiedli, a w kolejnym etapie badań ustalić wagi dla określonych czynników (Szafranska 2010), co pozwoli ustalić ranking ważności zebranych propozycji (Szatkowska 2012).

2. W przypadku planowanej modernizacji istniejących osiedli poza działaniami opisanymi w poprzednim punkcie konieczna jest prezentacja i weryfikacja opracowanych rozwiązań. Przedstawienie przygotowanych propozycji pod dyskusję i ocenę mieszkańców ma na celu potwierdzenie słuszności przyjętego postępowania. Po uży-

skaniu przychylności społecznej konieczne jest poinformowanie o podjętych decyzjach i zaproponowanie udziału w niektórych pracach, jak np.: sadzenie drzew, pielęgnacja zieleni, urządzenie terenów zabaw i rekreacji (Szafranko, Pawłowicz 2014; Szafranka 2010; 2014).

Propozycja jest rozbudowaną formą partycypacji, zakładającą interaktywne relacje pomiędzy mieszkańcami a inwestorem lub zarządcą nieruchomości realizującymi zadania związane z modernizacją przestrzeni zamieszkania.

Metodologia badania

Jak już wspomniano wcześniej, udział mieszkańców w kształtowaniu przestrzeni mieszkalnej może dotyczyć dwóch zasadniczo różnych aspektów. Badania przeprowadzono w stosunku do planowanej budowy osiedla nowego oraz zagospodarowania osiedla istniejącego. Ponieważ te dwie sytuacje mogą generować odmienne problemy i oczekiwania, badania przeprowadzono na dwóch grupach zainteresowanych, a problemy zdiagnozowane we wstępnej fazie pozwoliły przygotować różne zestawy pytań.

Badania dotyczące planowanej zabudowy mieszkaniowej

Problemy związane z planowaną budową obejmują zarówno lokalizację inwestycji, uwzględniającą preferencje przyszłych nabywców, jak i urządzenie terenów w bezpośrednim sąsiedztwie budynków mieszkalnych. W związku z tym tematyka badań objęła następujące problemy:

A. Lokalizacja w przestrzeni miejskiej:

- centrum czy peryferie,
- odległość od przystanków,
- charakter dzielnic sąsiadujących;

B. Dostępność obiektów towarzyszących:

- małe sklepy osiedlowe,
- opieka medyczna,
- szkoły, przedszkola,
- tereny rekreacyjne i zieleń miejska;

C. Najbliższe otoczenie budynków mieszkalnych:

- komunikacja osiedlowa,
- zieleń osiedlowa,
- mała architektura.

Badania przeprowadzono na zróżnicowanej wiekowo grupie 250 respondentów. Osobom uczestniczącym w badaniach dostarczono ankietę (zob. załącznik 1).

Badania dotyczące modernizacji istniejącego osiedla mieszkaniowego

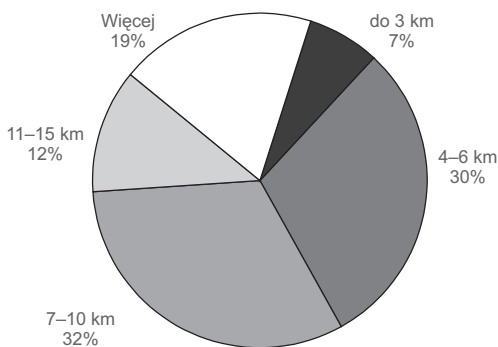
Drugą część badań przeprowadzono na terenie osiedla, które zostało objęte planami modernizacji. Jest to osiedle wybudowane w latach 1970–1975 w mieście średniej

wielkości (180 tys. mieszkańców). Obszar osiedla jest trochę zaniedbany, a nieliczne elementy zagospodarowania terenu są zniszczone. Przeprowadzono wywiady bezpośrednie na próbie 175 osób w różnych grupach wiekowych. Zadano im szereg pytań dotyczących oczekiwań związanych z planowanymi pracami zmierzającymi do poprawy komfortu życia. Pytania zostały ograniczone do problemów związanych z życiem codziennym mieszkańców oraz propozycji zmierzających do poprawy komfortu życia (zob. załącznik 2).

Wyniki badań

Wyniki badania ankietowego związanego z planowaną nową zabudową

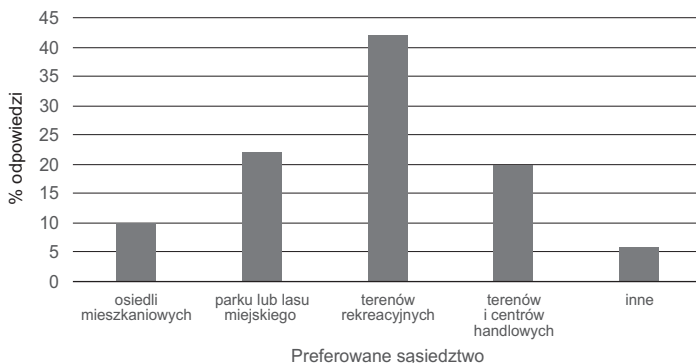
Przeprowadzone badania obejmowały szeroką problematykę. W pierwszej części ankiety znalazło się pytanie dotyczące lokalizacji osiedla w centrum miasta lub na peryferiach. W większości (68%) ankietowani opowiedzieli się za mieszkaniem na peryferiach miasta. Jednak lokalizacja w centrum znajduje się w obszarze zainteresowań pozostałej grupy – 32% osób. Osoby wybierające osiedla na peryferiach odpowiedziały na pytanie o preferowaną odległość od centrum. Zdecydowana większość ankietowanych wybrała lokalizację w odległości 4–10 km od centrum. Sugeruje to lokalizację osiedla na obszarze objętym komunikacją miejską. Szczegóły pokazano na ryc. 1.

Ryc. 1. Odpowiedzi respondentów na pytanie dotyczące preferowanej odległości osiedla od centrum miasta (pytanie A2 w ankiecie 1, zob. Załącznik 1)

Źródło: opracowanie własne.

Kolejne pytanie nawiązywało do położenia osiedla w stosunku do innych obszarów już istniejących. Zdecydowana większość respondentów wybrała sąsiedztwo terenów rekreacyjnych. Stosunkowo wysokim zainteresowaniem cieszyło się również sąsiedztwo parku i lasu miejskiego oraz terenów i centrów handlowych (ryc. 2). Najmniejszym zainteresowaniem cieszyło się sąsiedztwo już istniejących osiedli.

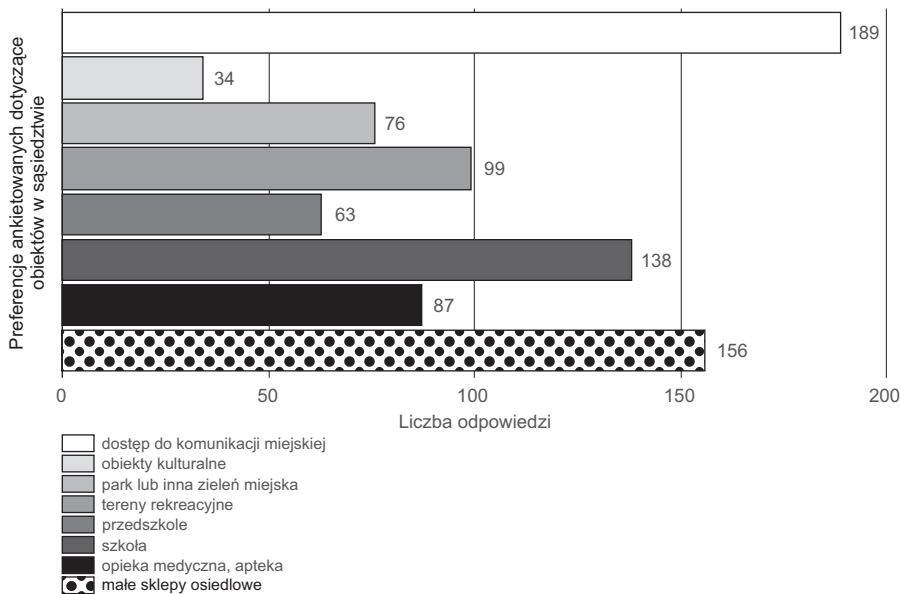

Ryc. 2. Odpowiedzi respondentów na pytanie dotyczące preferowanego najbliższego sąsiedztwa (pytanie A4 zawarte w ankiecie 1, zob. Załącznik 1)

Źródło: opracowanie własne.

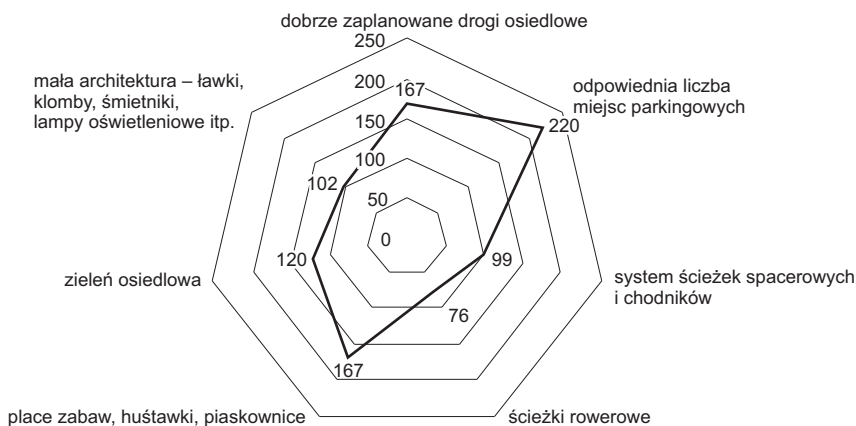
Następne pytanie dotyczyło obiektów, które powinny się znajdować w bezpośrednim sąsiedztwie osiedla (ryc. 3). Najwięcej ankietowanych podkreśliło ważność dostępu do komunikacji publicznej, co jest związane z wyborem lokalizacji poza centrum miasta.

Ciekawych informacji dostarczyła kolejna część ankiety (ryc. 4). W części C znalazły się pytania dotyczące zagospodarowania bezpośredniego sąsiedztwa budynków

Ryc. 3. Odpowiedzi respondentów na pytanie dotyczące preferowanych obiektów w pobliżu miejsca zamieszkania (pytania zawarte w części B ankiety 1, zob. Załącznik 1)

Źródło: opracowanie własne.

Ryc. 4. Odpowiedzi respondentów na pytanie dotyczące preferowanego zagospodarowania terenu osiedla (pytania zawarte w części C ankiety 1, zob. Załącznik 1)

Źródło: opracowanie własne.

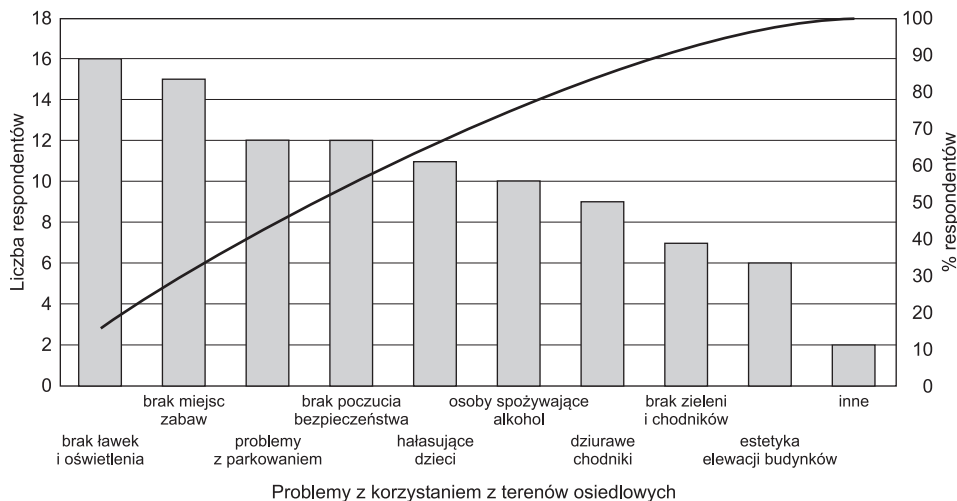
mieszkalnych. Bardzo ważnym aspektem związanym z zagospodarowaniem terenów osiedlowych jest umieszczenie w planach odpowiedniej liczby miejsc parkingowych (220 osób) oraz dobrze zaprojektowany układ komunikacji osiedlowej (167 osób). Za mniej istotne badani uznali istnienie ścieżek spacerowych i dróg rowerowych.

Wyniki badania ankietowego związanego z modernizacją osiedla mieszkaniowego

Do przeprowadzenia badań wykorzystano ankietę przedstawioną w Załączniku 1. W pierwszej części ankiety zadano pytania dotyczące problemów, jakie zauważają na co dzień mieszkańcy. Analiza uzyskanych odpowiedzi pokazała, że większości badanych doskwiera brak urządzeń rekreacyjno-wypoczynkowych. Przekłada się to na problemy np. z dziećmi, które nie mają jak spędzać wolnego czasu. Największa grupa respondentów (90%) wskazała, że problemem jest brak ławek oraz oświetlenia. Drugim równie ważnym problemem (86% respondentów) okazał się brak miejsc zabaw. Z tymi problemami związane są kolejne, jak np. brak poczucia bezpieczeństwa (wskazany przez 70% respondentów) czy uciążliwość związana z hałasującymi dziećmi (65%) (ryc. 5).

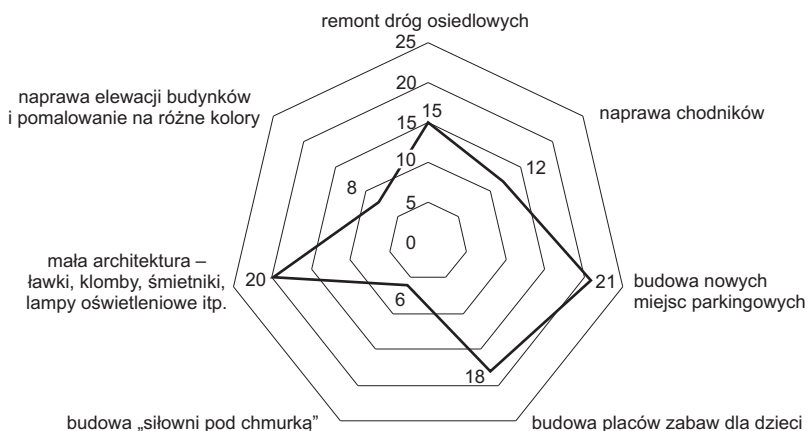
Na ryc. 5 zaprezentowano dystrybucję odpowiedzi według częstotliwości ich występowania w kolejności malejącej. Na wykresie naniesiono linię pomocniczą wartości skumulowanych w postaci procentu sumy całkowitej.

Druga część ankiety obejmuje pytanie o propozycje do planu modernizacji terenu osiedla. Daje się zauważyć duże zainteresowanie miejscami parkingowymi (21% ankietowanych) oraz małą architekturą i miejscami zabaw dla dzieci. Większość propozycji wynika bezpośrednio ze wskazanych w pierwszej części ankiety uciążliwości. Są to sugestie niezbędne do satysfakcjonującego wykorzystania obszaru osiedla (ryc. 6).

Ryc. 5. Odpowiedzi respondentów dotyczące problemów z korzystaniem z terenów osiedlowych (część A ankiety 2, zob. Załącznik 2)

Źródło: opracowanie własne.

Ryc. 6. Odpowiedzi respondentów dotyczące sugestii związanych z zagospodarowaniem terenu (część B ankiety 2, zob. Załącznik 2)

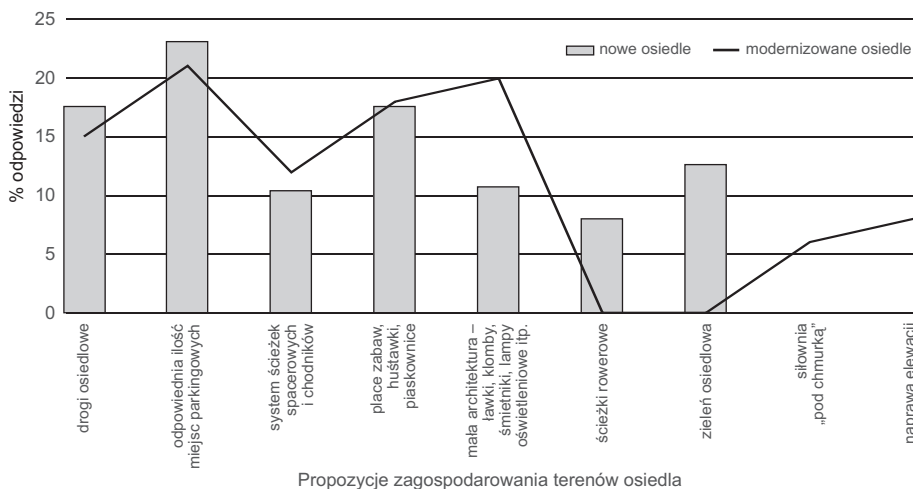
Źródło: opracowanie własne.

Podsumowanie

Inwestycje mieszkaniowe ze względu na swój charakter powinny w jak najwyższym stopniu spełniać oczekiwania przyszłych użytkowników. Dlatego w przygotowywaniu i planowaniu osiedli mieszkaniowych w ramach partycypacji społecznej powinni uczestniczyć przedstawiciele społeczności lokalnych. Badania przeprowadzone przez

autorkę wykazały, że większość ludzi jest bardzo zainteresowana możliwością wyrażenia swojej opinii na temat najbliższego otoczenia. Zarówno w przypadku planowanej inwestycji, jak i przy modernizacji osiedla wszyscy ankietowani chętnie rozmawiali o ich oczekiwaniach i problemach.

Analiza otrzymanych wyników pokazuje pewną zbieżność zainteresowań (ryc. 7).

Ryc. 7. Porównanie wyników ankiet przeprowadzonych na dwóch grupach respondentów

Źródło: opracowanie własne.

Wnioski

Zarówno osoby planujące zakup nowego mieszkania (inwestycja planowana), jak i mieszkańcy osiedla, które miało być modernizowane, wskazują, że najważniejszymi czynnikami decydującymi o jakości i komforcie życia są: przemyślany i dobrze zorganizowany układ komunikacji osiedlowej z odpowiednią liczbą miejsc parkingowych oraz tereny i urządzenia do drobnej codziennej rekreacji (ryc. 7). Ponadto klienci przyszłych, planowanych osiedli byli zainteresowani zielenią osiedlową, a mieszkańcy osiedla modernizowanego poprawą estetyki elewacji. Związane to jest ze specyfiką dwóch analizowanych w artykule przypadków.

Wyniki badań, a zwłaszcza porównanie preferencji mieszkańców, mogą być cenną informacją dla inwestorów planujących budowę lub modernizację osiedli mieszkaniowych i mogą posłużyć działaniom zwiększającym atrakcyjność przestrzeni miejskiej.

Bibliografia

Czornik M., 2015, *Dzielenie przestrzeni miejskiej – uwarunkowania konsumpcji ofert lokalizacji*, „Studia Ekonomiczne. Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach” nr 250.

- Gehl J., 2009, *Życie między budynkami. Użytkowanie przestrzeni publicznych*, Wydawnictwo RAM, Kraków.
- Kaltenberg-Kwiatkowska E., 2011, *O oznaczaniu i naznaczaniu przestrzeni miasta*, „Przegląd Socjologiczny” 60(2/3).
- Kowalewski M., 2013, *Organizowanie miejskiego aktywizmu w Polsce: Kongres Ruchów Miejskich*, „Social Space Journal” 6.
- Kwiatkowski J. (red.), 2003, *Partycypacja społeczna i rozwój społeczny*, AW-R MT, Warszawa.
- Lisowski A., 2000, *Dualne miasto – metafora a rzeczywistość*, „Przegląd Geograficzny” t. 72, z. 3.
- Liszewski S., 2001, *Model przemian przestrzeni miasta postsocjalistycznego*, [w:] Jażdżewska I. (red.), *Miasto postsocjalistyczne – organizacja przestrzeni miejskiej i jej przemiany. XIV Konserwatorium Wiedzy o Mieście*, Wydawnictwo UŁ, Łódź.
- Łuszczek M., Ptasieńska U., 2010, *Jak przetworzyć miejsce – podręcznik kreowania udanych przestrzeni publicznych*, Fundacja Partnerstwo dla Środowiska, Kraków.
- Maik W., 2016, *Nowe ujęcia i koncepcje badawcze w studiach nad współczesnym miastem*, [w:] Marszał T. (red.), *Miasto – region – gospodarka w badaniach geograficznych. W stulecie urodzin Profesora Ludwika Straszewicza*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Majer A., 2010, *Socjologia i przestrzeń miejska*, PWN, Warszawa.
- Mliczyńska-Hajda D., 2013, *Programowanie rewitalizacji a proces zmiany miasta – z perspektywy doświadczeń w partycypacyjnym planowaniu zagospodarowania przestrzennego w wybranych polskich miastach*, „Studia Miejskie” t. 12.
- Pawłowicz J.A., Szafranko E., 2014, *Rola partycypacji społeczeństwa w kształtowaniu lasów miejskich jako czynnika zrównoważonego i ekologicznego projektowania przestrzeni zurbanizowanej*, „Logistyka” nr 6.
- Polkowska D., 2010, *Kształtowanie przestrzeni publicznych nowych zespołów mieszkaniowych jednorodzinnych na przykładzie strefy przedmieść Warszawy*, „Czasopismo Techniczne” z. 6/3-A.
- Sartorius W., Pietras K., Mierzejewski M., 2009, *Konsultatywa, partycypacja społeczna w praktyce*, Fundusz dla Organizacji Pozarządowych, Warszawa.
- Smith N., 1970, *Toward a theory of gentrification; a back to the city movement by capital not people*, „Journal of American Planning Association”, vol. 45, s. 538–548.
- Suliborski A., 2001, *Funkcje i struktura funkcjonalna miast. Studia empiryczno-teoretyczne*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Szafranko E., Pawłowicz J.A., 2014, *Metodyka określania przydatności różnych terenów do pełnienia funkcji rekreacyjnych na przykładzie lasu miejskiego w Olsztynie*, „Infrastruktura i Ekologia Terenów Wiejskich” nr 2/1.
- Szafranka E., 2009, *Atrakcyjność mieszkaniowa blokowiska w opinii mieszkańców na przykładzie zespołu mieszkaniowego Retkinia Północ w Łodzi*, [w:] Jażdżewska I. (red.), *Duże i średnie miasta polskie w okresie transformacji. XXII Konserwatorium Wiedzy o Mieście*, Wydawnictwo UŁ, Łódzkie Towarzystwo Naukowe, Łódź.
- Szafranka E., 2010, *Wielkie osiedla mieszkaniowe w okresie transformacji – próba diagnozy i kierunki przemian na przykładzie Łodzi*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Szafranka E., 2013, *Przemiany społeczno-demograficzne w wielkich osiedlach mieszkaniowych Łodzi w okresie transformacji*, „Space – Society – Economy” 12.
- Szafranka E., 2014, *Transformations of large housing estates in post-socialist city: The case of Łódź, Poland*, „Geographia Polonica” 87(1).
- Szatkowska E., 2012, *Partycypacja społeczna w projektowaniu przestrzeni osiedli mieszkaniowych*. „Administrator” nr 4.
- Szmytkowska M., 2014, *Potencjał trójmiejskiej przestrzeni metropolitalnej – pola integracji i dezintegracji*, „Studia Miejskie” t. 13.
- Węclawowicz G., 1988, *Struktury społeczno-przestrzenne w miastach Polski*, Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wrocław. Prace Habilitacyjne – Polska Akademia Nauk. Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania.
- Zborowski A., Raźniak P., 2013, *Suburbanizacja rezydencjonalna w Polsce – ocena procesu*, „Studia Miejskie” t. 9.

ANKIETA 1
dotycząca preferencji związanych z wyborem mieszkania
i osiedla mieszkaniowego
(przeznaczona dla przyszłych mieszkańców)

A. Lokalizacja w przestrzeni miejskiej*

1. Czy woli Pani/Pan mieszkanie:
 - w centrum
 - na peryferiach miasta
2. Jeżeli woli Pani/Pan peryferie, proszę określić odległość od centrum:
 - do 3 km
 - 4–6 km
 - 7–10 km
 - 11–15 km
 - więcej
3. Komunikacja – dostępność do:
 - linii autobusowej
 - linii tramwajowej
4. Sąsiedztwo:
 - osiedli mieszkaniowych,
 - parku lub lasu miejskiego,
 - terenów rekreacyjnych,
 - terenów i centrów handlowych,
 - inne, jakie?

* zaznaczyć jedną odpowiedź

B. Jakie obiekty są dla Pani/Pana najważniejsze w bezpośrednim sąsiedztwie*:

- małe sklepy osiedlowe,
- opieka medyczna, apteka,
- szkoła,
- przedszkole,
- tereny rekreacyjne,
- park lub inna zieleń miejska,
- obiekty kulturalne,
- inne, jakie?

* zaznaczyć 4 najważniejsze obiekty

C. W najbliższym otoczeniu budynków mieszkalnych powinny się znajdować*:

- dobrze zaplanowane drogi osiedlowe,
- odpowiednia liczba miejsc parkingowych,
- system ścieżek spacerowych i chodników,
- ścieżki rowerowe,
- place zabaw, huśtawki, piaskownice,
- zieleń osiedlowa,
- mała architektura – ławki, klomby, śmietniki, lampy oświetleniowe itp.

* zaznaczyć 4 najważniejsze obiekty

* zaznaczyć 4 najważniejsze obiekty

Ankieta 2
dotycząca preferencji związanych z wyborem mieszkania
i osiedla mieszkaniowego
(przeznaczona dla mieszkańców osiedla)

A. Jakie problemy związane z zagospodarowaniem terenu osiedla są dla Pani/Pana najważniejsze*:

- dziurawe chodniki,
- problemy z parkowaniem samochodów,
- osoby obce spożywające alkohol na ławkach,
- kiepska estetyka elewacji budynków,
- dzieci hałasujące po klatkach schodowych i pod oknami,
- brak zieleni i kwiatów na trawnikach,
- brak miejsc zabaw dla dzieci,
- brak ławeczek i oświetlenia na osiedlu,
- brak poczucia bezpieczeństwa,
- inne, jakie?

* zaznaczyć 6 najważniejszych

B. Sugestie, co powinno być wykonane w ramach modernizacji osiedla^o:

- remont dróg osiedlowych,
- naprawa chodników,
- budowa nowych miejsc parkingowych,
- budowa placów zabaw dla dzieci,
- budowa siłowni „pod chmurką”,
- mała architektura – ławki, klomby, śmietniki, lampy oświetleniowe itp.,
- naprawa elewacji budynków i pomalowanie na różne kolory.

* zaznaczyć 4 najważniejsze obiekty